

1. Resultaten pilot steun na partnerverlies
2. Experimenten Participatiewet
3. Kansen voor alle kinderen
Bijlage: Bestuurlijke afspraken SZW-VNG
4. Monitoring en registratie schuldhelpverlening
5. Gegevensuitwisseling om bijstandsgerechtigden met zorgschulden te identificeren
6. Voedselbanken en het belang van vrijwilligers vanuit de gemeente
7. De overgang van jongeren uit het vso en pro onderwijs naar de arbeidsmarkt
8. Handreiking 'Ondersteuning jongeren bij leren en werken'
9. Werkwijze 'Jongeren'
10. Kennisdocument geactualiseerd
11. Verantwoordelijkheid voorzieningen bij beschut werk van mensen met een uitkering UWV
12. Extra uitzondering op inhoudingenverbod voor arbeidsbeperkte werknemers
13. Wijzigingen Vangnetuitkering Participatiewet 2017
Bijlage: Toelichting op wijzigingen Vangnetuitkering Participatiewet 2017
14. Onderzoeken Verdeelmodel Bijstand
15. Premiekortingen, lage inkomensvoordeel en loonkostensubsidie calculator
16. Jaarrapport Wsw 2016
17. Brief aan gemeentelijke leidinggevenden over de belangrijkste ontwikkelingen rondom de participatie van vergunninghouders
18. Nieuwe Buurtmonitor Integratie
19. Checklist diversiteitsbeleid gemeenten
20. Triggerfactoren in beeld voor professionals
21. Investeren in dialoog: moslims en joden dichterbij elkaar
22. Handreiking kindhuwelijken en informele huwelijken
23. Suwinet gemeenten naar aanleiding van rapport Inspectie SZW
24. Matchen op Werk
25. Werkblad Divosa 'Jouw onderzoeksvraag, ANDERS uitgewerkt'
26. Normen IOAZ
27. ESF-Awards 2017: Doet u ook mee?

1. Resultaten pilot steun na partnerverlies

Van september 2015 t/m februari 2017 heeft in de gemeente Zwolle de pilot "steun na partnerverlies" plaatsgevonden. De pilot is opgezet in samenwerking met de lokale welzijnstichting WijZ, stichting de Jonge Weduwe en het ministerie van SZW. Het doel van de pilot was enerzijds het bieden van ondersteuning aan nabestaanden onder de pensioengerechtigde leeftijd, die hun partner hebben verloren en anderzijds het opdoen van ervaringen, zodat ook andere gemeenten gebruik kunnen maken van de opgedane kennis. Bij de uitvoering van de pilot is zoveel mogelijk aangesloten bij reeds bestaand aanbod in de gemeente Zwolle. Nabestaanden uit de doelgroep hebben een brief ontvangen met een folder over de pilot, waarin staat vermeld dat men telefonisch wordt benaderd met de vraag of er een ondersteuningsbehoefte is. Deze ondersteuningsvraag kan praktische steun betreffen, emotionele ondersteuning, of ondersteuning bij begeleiding naar werk. Er was sprake van maatwerk. Indien gewenst is de ondersteuning verleend door daartoe opgeleide vrijwilligers.

De reacties van nabestaanden waren veelal positief. Daarnaast komt uit de resultaten van de pilot naar voren dat goed opgeleide vrijwilligers in staat zijn om laagdrempelige ondersteuning aan nabestaanden te geven. Vrijwilligers met eigen verlieservaringen kunnen vanwege hun ervaringen een extra waarde in het aanbod hebben. Op het gebied van activering snijdt het mes vervolgens aan twee kanten: vrijwilligers zijn in staat om nabestaanden te activeren en worden zelf ook geactiveerd.

Gedurende de pilot zijn ook een aantal bewustwordingsbijeenkomsten georganiseerd voor werkgevers, onderwijsprofessionals en ambtenaren. Zo hebben werkgevers aangegeven dat ze door de bijeenkomst anders zijn gaan aankijken tegen de ziekmelding van werknemers na het verlies van de partner en de bijkomende begeleiding naar de hervatting van het werk. Ook de reacties van onderwijsprofessionals op de bijeenkomst waren positief. Tijdens de bijeenkomst is

verteld en uitgelegd wat rouw in verschillende leeftijdsfasen met kinderen/jongeren kan doen, waarbij de belangrijke rol van de school is benadrukt. Daarnaast zijn in de pilot ondersteuningsbehoeften van nabestaanden die al iets langer (2011) hun partner hebben verloren in kaart gebracht.

Maatschappelijke baten ondersteuning nabestaanden

Hoewel een van de aanleidingen van de pilot het bevorderen was van re-integratie van nabestaanden naar werk is het effect van dit aanbod breder. Stichting Wijz geeft aan dat het aanbod in de pilot naast de directe daadwerkelijk geboden ondersteuning vooral een preventief aanbod levert, waarmee uitval en maatschappelijk disfunctioneren van nabestaanden (en kinderen) op een later moment voorkomen kan worden. De periode van de pilot was te kort om conclusies te trekken met betrekking tot re-integratie naar werk. Gezien de positieve resultaten heeft de gemeente Zwolle besloten de ontwikkelde activiteiten voort te zetten. Zij heeft dit omgezet in regulier aanbod. In het vervolgtraject wordt de samenwerking met het UWV voor de re-integratie van nabestaanden voortgezet.

De ontwikkelde werkwijze in de pilot is geschikt voor overdracht naar andere gemeenten.

De handreiking en overige ondersteunende documenten vindt u [hier](#).

Indien u vragen heeft over de opzet van ondersteuningsaanbod voor nabestaanden kunt u contact opnemen met stichting Wijz, per email info@wijz.nu of telefonisch 038-8515700.

2. Experimenten Participatiewet

Op 1 april 2017 is het tijdelijke besluit experimenten Participatiewet in werking getreden.

Gemeenten kunnen een schriftelijk verzoek indienen bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om te kunnen experimenteren. De initiatiegemeenten (Groningen, Tilburg, Utrecht en Wageningen) hebben vanaf 1 april 2017 de gelegenheid een verzoek in te dienen.

Andere gemeenten kunnen sinds 1 mei 2017 een verzoek indienen. De gemeenten Groningen, Ten Boer, Wageningen, Tilburg, Deventer en Nijmegen hebben inmiddels toestemming gekregen om hun experimenten uit te voeren. In totaal kunnen maximaal 25 gemeenten deelnemen aan experimenten, waarbij het totaal aantal deelnemers niet meer mag zijn dan 4% van de landelijke bijstandspopulatie. De experimenten gaan gepaard met wetenschappelijk onderzoek.

Het ministerie van SZW wijst gemeenten graag op de mogelijkheden voor financiering uit het Europees Sociaal Fonds (ESF).

De mogelijkheid bestaat voor gemeenten om voor financiering van hun onderzoek in het kader van de Tijdelijke Regeling Experimenten Participatiewet een beroep te doen op de regeling ESF SITS (Sociale Innovatie Transnationale Samenwerking), uitgevoerd door het Agentschap SZW.

Deze regeling financiert vanuit het Europees Sociaal Fonds projecten gericht op sociale innovatie op het terrein van actieve inclusie met een maximaal kostenbedrag van € 380.000 (waarvan 50% eigen cofinanciering, dus tot € 190.000 ESF-subsidie). In totaal is er nog ruim € 2,6 miljoen beschikbaar (in theorie goed voor ongeveer 14 projecten).

Er is sprake van een doorlopend aanvraagtijdvak ESF SITS en aanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst, totdat het budget is benut. De € 2,6 miljoen die nog beschikbaar zijn, zijn niet geormerkt voor experimenten Participatiewet, dus er kunnen (en zullen naar verwachting) ook andere subsidieaanvragen worden ingediend op grond van deze regeling. Er is daarom geen garantie dat alle experimenteergemeenten voor ESF-financiering in aanmerking komen.

Financiering in het kader van de regeling ESF SITS is alleen mogelijk voor experimenten Participatiewet waarvan de minister heeft beoordeeld dat deze in overeenstemming zijn met de AMvB. Uiteraard worden de projecten getoetst aan de voorwaarden van de regeling ESF SITS.

Informatie over de mogelijkheden voor financiering op basis van de regeling ESF SITS vindt u [hier](#). Informatie over de Subsidieregeling ESF SITS (zie hoofdstuk IV) vindt u [hier](#).

3. Kansen voor alle kinderen

Inzet gemeenten bij terugdringen van kinderarmoede

Per 1 januari 2017 heeft het kabinet structureel €100 miljoen beschikbaar gesteld voor het terugdringen van armoede onder kinderen. Gemeenten hebben een belangrijke rol bij het realiseren van de ambitie dat alle kinderen meedoen. Zij ontvangen jaarlijks €85 miljoen via een decentralisatie-uitkering. Een decentralisatie-uitkering geeft gemeenten de vrijheid voor maatwerk dat past bij de lokale situatie. Diverse gemeenten hebben de middelen die zij ontvangen al ingezet. Anderen zijn hun plannen aan het uitwerken. Positief is dat gemeenten het bieden van kansen aan alle kinderen hoog op de agenda hebben staan.

Met de VNG heb ik in november 2016 bestuurlijke afspraken gemaakt met de titel 'Kansrijk opgroeien voor alle kinderen in Nederland'. We hebben het nodig geacht tot gezamenlijke ambities te komen. Het rijk en de gemeenten vinden het van groot belang dat alle kinderen kansrijk kunnen opgroeien. Om dit te realiseren, kunnen gemeenten op lokaal niveau via een integrale aanpak maatwerk leveren. Gemeenten rapporteren aan de gemeenteraad over de inzet van middelen, instrumenten en behaalde resultaten.

Ik heb in de afgelopen periode geconstateerd dat er bij diverse gemeenten en gemeenteraden vragen leven over het doel van de extra middelen en de wijze waarop deze moeten worden ingezet. Ik wil u er nogmaals op wijzen dat de extra middelen specifiek zijn bedoeld voor bestrijding van armoede onder kinderen. Daarom voeg ik de tekst van de bestuurlijke afspraken tussen SZW en VNG hierbij als bijlage. Tevens breng ik een aantal belangrijke elementen uit de afspraken extra onder de aandacht, zodat hierop gelet kan worden als gemeenten met de extra middelen aan de slag gaan.

- Het doel van de extra middelen is om alle kinderen de kans te geven mee te doen. Alle gemeenten zullen zich hiervoor gezamenlijk inspannen.
- De middelen zijn volledig bedoeld om kinderen (0-18 jaar) uit gezinnen met een laag besteedbaar inkomen, die door geldgebrek niet mee kunnen doen, te ondersteunen met voorzieningen in natura.
- Het is van belang dat gemeenten kinderen actief betrekken bij de vormgeving van hun aanpak.
- Om de doelgroep te bereiken, is het van belang dat gemeenten samenwerken met partijen als scholen, Centra voor Jeugd en Gezin, maatschappelijke organisaties, zoals de Stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job en andere lokaal actieve partners.
- Het is van belang dat de huidige inzet van middelen voor armoedebestrijding onder kinderen door gemeenten onverminderd wordt voortgezet. De extra middelen dienen als aanvullende impuls bovenop de reeds bestaande financiële middelen.
- De afspraak zal worden geëvalueerd: de eerste evaluatie vindt plaats begin 2018; een vervolgevaluatie vindt plaats in 2021. Dan zal getoetst worden of het gemeentelijk beleid ertoe heeft geleid dat (nagenoeg) alle kinderen in armoede worden bereikt.

Om de gezamenlijke ambitie te realiseren is het van belang dat de informatie over de mogelijkheden binnen gemeenten overzichtelijk en vindbaar is en dat gemeenten herkenbare terminologie (zoals het gebruik van het goed herkenbare woord 'kindpakket') gebruiken zodat we gezamenlijk eenduidig kunnen communiceren dat alle kinderen mee kunnen doen. In de vorige verzamelbrief heb ik gemeenten geattendeerd op een communicatie toolkit die hierbij kan helpen. Gemeenten kunnen zich bij hun aanpak laten inspireren door goede voorbeelden. Zo heeft Divosa onlangs met subsidie van SZW inspiratiesessies voor gemeenten georganiseerd om hen te ondersteunen bij de effectieve inzet van de middelen. De opbrengsten van deze sessies verschijnen binnenkort op de website van Divosa. Ook zijn er goede voorbeelden van gemeenten die al aan de slag zijn om kinderen te betrekken bij het gemeentelijk armoedebeleid. Zo doen Den Haag, Leiden, Groningen, Breda en Deventer mee aan een project van de Missing Chapter Foundation, waarbij een Raad van Kinderen wordt ingesteld, die advies uitbrengt hoe de extra middelen voor kinderen in armoede ingezet kunnen worden. Op 11 april jl. heb ik samen met Prinses Laurentien het startsein voor dit project gegeven.

Lancering landelijke platform kansen voor alle kinderen

Stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds/het Jeugdcultuurfonds, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job hebben de handen ineengeslagen om samen nog meer kinderen te bereiken – door hun eigen activiteiten op te schalen en een digitaal aanvraagstelsel te ontwikkelen.

Hiervoor ontvangen zij voor de komende 4 jaar subsidie van SZW.

Tijdens het VNG Congres op 13 juni jl. is dit platform www.kansenvoorallekinderen.nl gelanceerd.

Dankzij dit platform kunnen ouders, jongeren, intermediairs van maatschappelijke organisaties maar ook professionals uit het wijkteam zoals schuldhulpverleners via één loket direct een aanvraag indienen voor een breed aanbod aan voorzieningen in natura op het gebied van educatie, sport, cultuur, verjaardag en recreatie.

Het integrale aanbod van deze fondsen is tevens een handreiking aan gemeenten. Veel gemeenten hebben al een Kindpakket en werken hiervoor samen met een of meerdere van deze fondsen. Deze samenwerking kent vele voordelen: de fondsen weten kinderen te bereiken die vaak (nog) niet in beeld zijn bij gemeenten, zij nemen een aanzienlijk deel van de uitvoering uit handen en weten voor een efficiënte en doeltreffende uitvoering ideale samenwerkingspartners te vinden op zowel lokaal en nationaal niveau, zoals stichtingen, kennisinstellingen, bedrijven en sponsors. Dankzij de samenwerking tussen de fondsen en met gemeenten kunnen nog meer kinderen worden bereikt.

4. Verbetering registratie en monitoring gemeentelijke schuldhulpverlening

Gemeenten, hulpverlenende instanties en vrijwilligers spelen een cruciale rol bij het weer op verhaal laten komen van mensen met schulden. Voor een goede sturing op kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening op lokaal niveau is het essentieel dat gemeenten beter zicht krijgen op cliëntenstromen, zo bleek vorig jaar ook uit de evaluatie van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Daarnaast werken Sociaal Werk Nederland, de NVVK, de Landelijke Cliëntenraad en de VNG binnen het ondersteuningsprogramma schuldhulpverlening met financiering van SZW aan de ontwikkeling van een gegevensset en een werkwijzer voor benchlearning voor de gehele keten (zie ook verzamelbrief 2017-1). Dit om op lokaal niveau meer cijfermatig inzicht in de effectiviteit van de keten van schuldhulp mogelijk te maken. Deze zal in 2018 beschikbaar komen en aansluiten bij de structuur van de Benchmark armoede en schulden van Divosa en van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein.

5. Gegevensuitwisseling om bijstandsgerechtigden met zorgschulden te identificeren

Vanaf 1 juli 2017 is een nieuwe [regeling](#) van kracht waarmee het CAK informatie over bijstandsgerechtigden die hun zorgpremie aan het CAK betalen (in het bestuursrechtelijk premieregime) mag verstrekken aan gemeenten. Het gaat daarbij om de persoonsgegevens, de hoogte van de openstaande bestuursrechtelijke premie en de wijze waarop deze wordt geïnd. Gemeenten kunnen deze gegevens gebruiken om bijstandsgerechtigden met zorgschulden gericht te benaderen en hen te helpen bij hun schuldenproblematiek.

In navolging van de Verzamelbrief van 29 december 2016 wil ik u nogmaals attenderen op de [mogelijkheid](#) om bijstandsgerechtigden te laten uitstromen uit het bestuursrechtelijk premieregime, zodat zij zonder zorgschuld kunnen terugkeren naar een reguliere zorgverzekeraar. Het was al mogelijk om gegevens uit te wisselen met zorgverzekeraars gericht op het voorkomen van een zorgschuld en ter bevordering van uitstroom uit het bestuursrechtelijk premieregime.^[1]

^[1] <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-40455.html>

6. Lokale voedselbanken zoeken vrijwilligers

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het armoedebeleid. Zij staan dicht bij de mensen en kunnen maatwerk leveren. Een integrale aanpak is daarbij van belang. Maatschappelijke organisaties leveren een waardevolle bijdrage aan het gemeentelijk armoedebeleid. De toegang is laagdrempelig, mensen stappen er soms makkelijker naar binnen dan bij een gemeente. Zij kunnen mensen doorverwijzen naar de gemeente of helpen met het aanvragen van gemeentelijke ondersteuning. Bovenal bieden zij een welkome ondersteuning aan mensen die, al dan niet tijdelijk, moeilijk kunnen rondkomen. Een van de maatschappelijke organisaties die binnen gemeenten hun bijdrage leveren zijn de voedselbanken. Veel gemeenten beschikken over een voedselbank met uitgiftepunten waar kosteloos levensmiddelen verstrekt worden aan mensen die het financieel moeilijk hebben. In 2016 werden 135.000 mensen geholpen door de 167 voedselbanken in Nederland. Wekelijks werden 38.500 voedselpakketten uitgedeeld.

Voedselbanken Nederland draait uitsluitend op vrijwilligers. In 2016 zetten ongeveer 11.000 vrijwilligers zich in bij de uitgiftepunten, of bij een van de acht distributiecentra van de voedselbanken. Het feit dat al het werk wordt gedaan door vrijwilligers en dat zoveel vrijwilligers zich inzetten is bewonderenswaardig.

In 2016 heeft Voedselbanken Nederland meer donaties aan levensmiddelen ontvangen van bedrijven en instellingen, voedsel dat anders verspild zou worden. Een ontwikkeling die in 2013 mede dankzij de samenwerking tussen Voedselbanken Nederland, de Alliantie Verduurzaming Voedsel, Economische Zaken en SZW in gang is gezet. Om dit aanbod aan levensmiddelen goed, snel en veilig over zoveel mogelijk lokale voedselbanken te verdelen heeft Voedselbanken Nederland dringend behoefte aan vrijwilligers. Vrijwel alle voedselbanken in het land kunnen vrijwilligers gebruiken voor een diversiteit aan projecten en werkzaamheden, waarbij allerlei expertise nodig is. De voedselbanken doen daarom een dringende oproep aan gemeenten om geschikte mensen in hun uitkeringsbestanden zo mogelijk ruimte te geven om als vrijwilliger actief te zijn bij de voedselbank. Ik nodig u uit met de voedselbank in uw gemeente in gesprek te gaan over de mogelijkheden.

Meer informatie vindt u op www.voedselbankennederland.nl. Op deze website staat de nieuwsbrief van de Voedselbanken Nederland 'Vitamine', met voorbeelden van samenwerkingsverbanden.

7. Nieuwe lichte schoolverlaters voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs ondersteunen naar werk

Deze zomer komt een nieuwe lichte schoolverlaters uit het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs (pro) van school. Graag wil ik bij gemeenten het belang onderstrepen van een passende ondersteuning naar werk voor deze kwetsbare groep.

Een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt is van groot belang. Voor een goede start is het erg belangrijk dat leerlingen van het vso en het pro goed begeleid worden in de overgang van school naar werk. Een passende, blijvende plaats op de arbeidsmarkt is voor leerlingen met een achtergrond binnen het vso en het pro niet altijd vanzelfsprekend.

Sinds 2015 is de Participatiewet van kracht voor mensen met arbeidsvermogen met als doel hen zoveel mogelijk volwaardig te laten participeren, bij voorkeur in regulier werk. Deze nieuwe doelgroep bestaat voor een belangrijk deel uit jongeren met arbeidsbeperkingen die de overgang van school naar werk maken of net gemaakt hebben.

De verantwoordelijkheid voor het re-integreren van deze nieuwe doelgroep ligt bij gemeenten, ook voor de niet uitkeringsgerechtigden. Ik vind het van groot belang dat gemeenten deze jongeren goed in beeld krijgen om hen passende ondersteuning naar werk te bieden. Voorkomen moet worden dat deze jongeren, die veelal beperkt zelfredzaam zijn, ons ontglippen en werkloos buiten beeld raken. Het is van belang dat de gemeenten bestaande regelingen en instrumenten toepassen in de begeleiding van de jongeren naar werk.

De mogelijkheden om deze schoolverlaters passende ondersteuning te bieden zijn de afgelopen periode aanzienlijk verruimd. Schoolverlaters vanuit het vso en pro kunnen zich bij voorbeeld melden bij UWV en worden dan opgenomen in het doelgroepregister voor de banenafpraak, wanneer regulier werk in de rede ligt. Voor werkgevers die hen in dienst willen nemen zijn dan de instrumenten no-riskpolis en premiekorting banenafpraak beschikbaar.

Verder is sinds 1 januari 2017 de wetgeving voor beschut werk aangepast. Vanaf die datum kunnen mensen zelf, ook de schoolverlaters vso en pro, een advies beschut werk bij UWV aanvragen en zijn gemeenten verplicht om bij een positief advies een beschut werkplek aan te bieden. Deze verplichting geldt tot het aantal plekken dat een gemeente volgens de ministeriele regeling jaarlijks moet realiseren. In 2017 gaat het voor alle gemeenten om 2600 beschut werkplekken. Beschut werk is bedoeld voor mensen met arbeidsvermogen, die vanwege hun beperking niet in een reguliere baan kunnen werken, maar wel in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden.

Gemeenten hebben op grond van de Participatiewet een breed instrumentarium (zoals loonkostensubsidie, jobcoaching/begeleiding, werkplekaanpassingen, no-riskpolis (via UWV), om mensen met beperkingen aan regulier werk te helpen en als dat niet mogelijk is aan beschut werk. Hierbij gaat het om uitkeringsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden.

Voor nadere informatie over de beschikbare instrumenten verwijs ik u graag naar het [Kennisdocument ondersteuning mensen met arbeidsbeperkingen vanuit de Participatiewet, instrumenten en financiering en naar het Kennisdocument beschut werk](#), welke beide terug te vinden zijn op www.samenvoordeklant.nl.

In de maanden maart tot en met juni 2017 heeft SZW op verzoek van de Sectorraad Praktijkonderwijs en het Landelijk Expertisecentrum speciaal onderwijs 7 voorlichtingsbijeenkomsten speciaal voor de pro en vso scholen georganiseerd.

De bijeenkomsten zijn, met 620 deelnemers, goed bezocht. De stagecoördinatoren van de scholen hebben de bijeenkomst benut om hun vragen en casussen aan de orde te stellen. Zij zijn dagelijks bezig een goede match te maken tussen de leerling en de stages en de banen, maar missen soms relevante informatie over de precieze werking van instrumenten. We hebben ook gezien dat scholen en gemeenten al op verschillende wijze met elkaar het gesprek aangaan over de begeleiding van de leerlingen, maar dat het in veel gevallen nog zoeken is naar werkbare vormen met toepassing van bestaande regelgeving. Veelal blijkt dat de aansluiting van werkgevers nog achter blijft.

Project 'Ingeschakeld'

In dit kader overlegt SZW met VNG, Divosa, de koepelorganisatie van vso en pro, AAVN en OCW, over de wijze waarop de samenwerking tussen scholen, werkgevers en gemeenten verder ondersteund kan worden om de leerlingen goed toe te leiden naar werk.

Een belangrijk vertrekpunt hierbij is ook het tienpuntenplan dat VNO NCW, MKB Nederland en LTO Nederland hebben gelanceerd ter verdere ondersteuning van de realisatie van de Banenafspraken, waarbij ze aandacht vragen voor de overgang van jongeren uit het onderwijs naar de arbeidsmarkt.

Op 10 juli is het bestuurlijke startsein gegeven voor het project 'Ingeschakeld'. Het project wordt gedragen door de organisaties van het vso en pro-onderwijs (PO-raad, Lecso en Praktijkonderwijs), werkgeversorganisaties (AAVN), VNG en Divosa, OCW en SZW. Het project heeft als doel praktische ondersteuning te geven aan de overgang van jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs naar de arbeidsmarkt. In het project zetten aansprekende personen uit de netwerken van werkgevers en scholen zich in om netwerken van scholen en werkgevers te ontsluiten en nauw op elkaar aan te sluiten, met als doel leerlingen (ook lichting 2017) zo rechtstreeks mogelijk vanuit het onderwijs op een baan bij een werkgever te plaatsen. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid en de mogelijkheid om ondersteuning te bieden bij de inzet van het participatie instrumentarium. Belangrijk is dat het project aansluit bij de lokale infrastructuur, als ook bij de lokale behoefte aan de juiste verbinding tussen bestaande netwerken. Het project wordt in de zomer uitgewerkt zodat het kan starten in het nieuwe schooljaar 2017.

8. Handreiking Ondersteuning jongeren bij leren en werken, een handreiking voor de regio beschikbaar

Bij het op weg helpen van jongeren zonder startkwalificatie naar werk en scholing ervaren gemeenten dikwijls knelpunten. Een deel van deze knelpunten en oplossingsrichtingen komen aan

bod in de nieuwe handreiking Ondersteuning jongeren bij leren en werken, een handreiking voor de regio, die Team Aanpak Jeugdwerkloosheid samen met gemeenten heeft samengesteld.

De handreiking bestaat uit drie onderdelen:

- de voorbereiding van jongeren op werk in het onderwijs;
- de overgang van leren naar werken;
- werken.

In de handreiking worden praktische oplossingen geboden voor knelpunten, aan de hand van praktijkvoorbeelden.

In de voorbereiding van jongeren op werk in het onderwijs bijvoorbeeld spelen stages een belangrijke rol. Niet alleen is de stage een belangrijke praktijkervaring voor de leerling, vaak wordt de stage ook benut om werk te vinden. Voor gemeenten is vaak niet duidelijk wat hierin van het onderwijs mag worden verwacht. In de handreiking staat een korte beschrijving per onderwijstype over de inzet van stages. Op het Roemer Visscher College, een school voor vmbo in Den Haag, doen de leerlingen bijvoorbeeld sinds een aantal jaar stage in elk leerjaar.

Gemeenten kunnen en moeten als regisseur van het sociaal domein jongeren ondersteunen bij een succesvolle overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt. In de handreiking wordt aandacht besteed aan de rol van de gemeente bij de overgang van leren naar werken. Een voorbeeld is de arbeidsmarktregio Achterhoek. Het regionale WSP [Achterhoek](#) heeft twee speciale accountmanagers aangesteld om jongeren te begeleiden die sinds de Participatiewet en door de beperking van instroom in de Wajong minder goed in beeld waren en niet de extra aandacht kregen die zij nodig hadden. Jongeren worden door onder andere vso en pro scholen aangedragen. De accountmanagers hebben contact met alle betrokken partijen, kennen veel werkgevers, hebben ervaring met het bemiddelen van jongeren naar werk en kennen de ondersteuningsmogelijkheden.

Het is een uitdaging voor gemeenten om contact te leggen met jongeren 'buiten beeld' en ze uiteindelijk te activeren naar werk of school. Het is daarbij nodig dat RMC's nauw samenwerken met andere domeinen binnen de gemeenten. Een intensieve, persoonlijke, laagdrempelige benadering door een jobhunter of jongerencoach kan een succesformule zijn. De handreiking beschrijft in onderdeel 3 de rollen van gemeenten bij het begeleiden van jongeren tijdens werk, of, als zij hun baan verliezen, naar ander werk. Er zijn een aantal regionale initiatieven opgezet om jongeren zonder startkwalificatie naar werk te begeleiden. De regio's Drechtsteden & Gorinchem hebben MatchMakers ingezet om jongeren te helpen die niet naar school gaan, niet werken, geen uitkering hebben en ook geen startkwalificatie. De MatchMaker is de spin in het web tussen RMC, Sociale Dienst, Leerwerkloket, UWV, school en gemeente. Zij begeleiden de jongere intensief en laat de jongere niet los. Het doel is om deze jongeren alsnog naar een startkwalificatie te leiden (bijvoorbeeld naast het werk).

De handreiking met meer praktische oplossingen vindt u [hier](#), op de website Aanpak Jeugdwerkloosheid.

9. Divosa 'Werkwijzer Jongeren'

In maart 2017 heeft Divosa de 'Werkwijzer Jongeren' gepubliceerd. De werkwijzer is onderdeel van het programma Effectiviteit & Vakmanschap van Divosa en de Beroepsvereniging voor Klantmanagers, mede gefinancierd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De nieuwe Werkwijzer Jongeren van Divosa laat zien wat professionals van gemeenten het best kunnen doen om alle jongeren te laten participeren in de maatschappij. Ook de jongeren die uit beeld dreigen te raken. Met de juiste aanpak kunnen ze de jongeren doelgericht bereiken en in beweging krijgen. Bij de werkwijzer horen zes videofragmenten met praktijksituaties die de theorie en de tips tot leven brengen. De Werkwijzer vindt u [hier](#).

Bij de werkwijzer hoort een draaischijf met het Subjectief Logisch Interventie Model (SLIM). Dit is een hulpmiddel om te komen tot een antwoord op de vraag: welke interventie heeft deze cliënt nu nodig om verder te komen? De draaischijf kunt u kosteloos bestellen; u vindt deze [hier](#).

10. Kennisdocumenten geactualiseerd

De volgende Kennisdocumenten zijn onlangs in samenwerking met de Programmaraad door het ministerie van SZW geactualiseerd:

- Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten;
- Beschut werk;
- Ondersteuning mensen met een arbeidsbeperking naar regulier werk vanuit de Participatiewet: instrumenten en financiering

Deze kennisdocumenten worden periodiek aangepast, zodra nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. U vindt de kennisdocumenten [hier](#), of op www.Rijkoverheid.nl.

11. Verantwoordelijkheid voorzieningen bij beschut werk van mensen met UWV-uitkering

Sinds 1 januari 2017 zijn gemeenten verplicht om beschut werkplekken te realiseren op grond van artikel 10b van de Participatiewet (Wet van 14 december 2016 (Stb. 519)). Het aantal plekken dat een gemeente verplicht is te realiseren wordt jaarlijks geregeld in een ministeriële regeling; voor 2017 is dit geregeld in de ministeriële regeling van 23 januari 2017, Stcrt. 4882.

Ook mensen met een UWV-uitkering, zoals een Wajong en WAO/WIA-uitkering, kunnen in aanmerking komen voor een beschut werkplek, als zij aan de criteria voor beschut werken voldoen. Deze mogelijkheid is in de Participatiewet verduidelijkt. In het budget dat gemeenten voor beschut werk beschikbaar hebben is rekening gehouden met de financiering van beschut werkplekken voor de UWV-populatie. Het gaat hierbij zowel om de middelen voor loonkostensubsidie, die zijn toegevoegd aan het I-deel (BUIG-budget), als om de middelen voor begeleiding, die zijn opgenomen in de integratie-uitkering sociaal domein.

Als mensen met een UWV-uitkering een positief advies beschut werk van UWV krijgen is de gemeente dus ook verplicht om voor hen een beschut werkplek te realiseren. Hoewel in het budget dat aan gemeenten beschikbaar is gesteld rekening is gehouden met de financiering van beschut werk voor de UWV-populatie is met UWV afgesproken dat bij beschut werk voor mensen met een Wajong-uitkering, naast loondispensatie, ook (andere) voorzieningen door UWV verstrekt worden. Dit houdt in dat de werkgever voor een Wajonger bij UWV loondispensatie kan aanvragen en bijvoorbeeld ook jobcoaching of een vervoersvoorziening. Inzet van loonkostensubsidie én de inzet van overige voorzieningen door de gemeente is dan dus niet nodig.

Voor mensen met een andere uitkering van UWV dan een Wajong-uitkering, zoals bijvoorbeeld een WAO of een WIA-uitkering, is inzet van het instrument loondispensatie niet mogelijk. Voor hen kan door de gemeente beschut werk in combinatie met loonkostensubsidie worden ingezet. Dit is geregeld in het nieuwe negende lid van artikel 10b van de Participatiewet. Zoals eerder aangegeven is hiermee rekening gehouden in het budget dat voor gemeenten beschikbaar is gesteld. Gemeenten zijn voor deze mensen dan ook verantwoordelijk –ook financieel- voor de jobcoaching, alsmede voor de eventueel benodigde overige voorzieningen.

Met betrokken partijen wordt nauwgezet de praktische uitwerking van deze afspraken gevolgd. In het najaar worden de ervaringen met elkaar besproken.

12. Extra uitzondering voor arbeidsbeperkte werknemers op inhoudingenverbod

Sinds 1 januari 2017 is het niet meer toegestaan om bedragen op het wettelijk minimumloon te verrekenen of in te houden, tenzij de inhouding bij of krachtens wet is toegestaan. Eén van de bedragen die mogen worden ingehouden op het minimumloon is de premie voor de zorgverzekering. Volgens artikel 2c van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag (hierna Besluit), zoals dat gold van 1 januari 2017 tot 1 juli 2017, mocht alleen de premie voor de basisverzekering en de premie voor een verzekering, uitsluitend ter afdekking van het verplicht eigen risico, worden ingehouden op het minimumloon. Bovendien konden alleen de premies voor de hiervoor genoemde verzekeringen van de werknemer zelf worden ingehouden, niet van gezinsleden.

Deze uitzondering voor de zorgverzekeringspremie bleek in de praktijk niet voldoende te zijn voor arbeidsbeperkte werknemers en hun gezinsleden. Zoals in de toelichting op artikel 2c is aangegeven wordt door het voldoen van de vaste lasten van arbeidsbeperkte werknemers, door de werkgever, voorkomen dat deze werknemers in de problemen komen door het (volledige) loon aan andere uitgaven te besteden.¹ Op deze manier wordt bijgedragen aan het voorkomen van schulden bij deze werknemers.

De premie voor de eigen aanvullende verzekering en de volledige zorgverzekeringspremie van gezinsleden behoren tot de belangrijkste vaste lasten van de arbeidsbeperkte werknemer, die door de werkgever worden ingehouden en betaald. Gezien het voorgaande heeft het kabinet besloten dat de premie voor de aanvullende verzekering van de arbeidsbeperkte werknemer en de premie voor de volledige zorgverzekering (basisverzekering, aanvullende verzekering en verzekering verplicht eigen risico) van zijn of haar gezinsleden eveneens op het minimumloon moeten kunnen worden ingehouden. Ook voor deze betalingsverplichtingen maakt de regering daarom een uitzondering.

Deze extra uitzondering is op 1 juli 2017 in werking getreden (Stb. 2017, 270).

In verband met deze wijziging is de Inspectie SZW verzocht niet handhavend op te treden. Indien er op basis van het Besluit, zoals die gold tot 1 juli 2017, een overtreding is geconstateerd die alleen bestaat uit het inhouden van de premie voor de aanvullende verzekering van de arbeidsbeperkte werknemer, dan wel het inhouden van de volledige zorgverzekeringspremie van gezinsleden van de arbeidsbeperkte werknemer, zal hiervoor geen boete worden opgelegd.

13. Wijzigingen Vangnetuitkering Participatiewet 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering (VU).

De voorwaarden voor het ontvangen van de vangnetuitkering zijn de afgelopen jaren veranderd. Ervaringen met de toepassing van het vangnet worden gebruikt om het vangnet te verbeteren. Daarbij blijft het doel een eerlijk en rechtvaardig vangnet. De voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2017 zijn eerder vastgesteld (besluit van 5 oktober 2016 tot aanpassing van het Besluit Participatiewet, staatsblad 2016, 355). Daarna bleek, bij de nadere voorbereiding van de vangnetuitkering over 2017, dat een aantal regels over het vangnet in het Besluit Participatiewet (BPw) tot onduidelijkheid leidde en een omissie bevatte. Het BPw wordt daarom gewijzigd per 1 januari 2018.

Op de gezamenlijke website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet en SZW (www.toetsingscommissievp.nl) staan het modelaanvraagformulier en het beoordelingskader voor een vangnetuitkering over 2017. De rekentool voor een vangnetuitkering over 2017 wordt aan het einde van de zomer gepubliceerd op dezelfde website.

Let op: Gaat u een vangnetuitkering over 2017 aanvragen? Een van de gewijzigde voorwaarden is het nemen van externe maatregelen. Indien aan uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is toegekend, dienen externe maatregelen te worden getroffen. Dat zijn maatregelen die zijn geformuleerd naar aanleiding van bijvoorbeeld: consultatie of goede voorbeelden van andere gemeenten, een kennisgroep/leercirkel of van de signalen op basis van benchmarking.

In de bijlage bij deze verzamelbrief vindt u:

- Kernpunten vangnetuitkeringen over 2015, 2016 en 2017
- Verschillen vangnetuitkering 2017 ten opzichte van 2015 en 2016
- Verwijzingen naar wetgeving
- Viertal wijzigingen Besluit Participatiewet mbt Vangnet Participatiewet per 1/1/2018

¹ Stb. 2016, 419, p. 10.

14. Onderzoeken verdeelmodel bijstand

Het verdeelmodel voor de gebundelde uitkering bepaalt de verdeling van het macrobudget voor verstrekking van bijstandsuitkeringen over de gemeenten. Het model, ontwikkeld door onderzoeksbureau SEO in samenwerking met Atlas voor Gemeenten, voorspelt op basis van objectieve kenmerken op persoons-, buurt-, en gemeenteniveau de kans op bijstand voor ieder huishouden in Nederland. De voorspelling en het voor ieder huishouden relevante normbedrag bepalen gezamenlijk de gemeentelijke budgetaandelen.

Voor de verdeling van de gelden in 2017 is een belangrijke verbeteringsslag gemaakt, met name door over te stappen van gegevens uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) naar integrale gegevensbestanden van het CBS. Voor verdeelmodel 2018 is onderzoek gedaan naar mogelijke verfijningen van het model. Het onderzoek heeft de volgende verbeteringen opgeleverd:

- Het model houdt rekening met ontvangst van een ANW, ZW, wachtgeld of overige uitkering, of een pensioenuitkering. Het recht op deze uitkeringen reduceert de kans op een bijstandsuitkering.
- Een indicator voor het gevolgd hebben van VSO/PRO onderwijs is toegevoegd. Deze indicator is een maatstaf voor het hebben van een arbeidsbeperking en is toegevoegd met het oog op de nieuwe doelgroep van de Participatiewet.
- Het model houdt rekening met de extra verhoogde bijstandskans die ontstaat wanneer binnen huishoudens sprake is van gestapelde problematiek. Mogelijk speelt dergelijke problematiek met name in centrumgemeenten. Om hiermee beter rekening te houden zijn combinaties van risicofactoren onderzocht. Huishoudens met een combinatie van bepaalde kenmerken hebben een hogere kans op bijstand dan verwacht mag worden als de afzonderlijke huishoudkenmerken van die huishoudens worden 'opgeteld'. Het betreft de factoren:
 - Niet-westerse migratieachtergrond en in de leeftijd van 50 tot AOW
 - Niet-westerse migratieachtergrond en gezondheidsproblemen
 - Laag human capital index (maatstaf voor opleidingsniveau) en gezondheidsproblemen
- Het kenmerk standplaats is toegevoegd. Huishoudens die ingeschreven staan op een adres dat geregistreerd staat als standplaats (woonwagens bijvoorbeeld) hebben een hogere kans op bijstand.
- Tenslotte zijn een aantal in het model reeds bestaande huishoudkenmerken verfijnd, waardoor het voorspelde beroep op bijstand nog nauwkeuriger aansluit bij de realiteit. Zo is de herkomst van huishoudens nader uitgesplitst en is de indicator 'aandeel van de beroepsbevolking in buurt waar werken niet de norm is' gebaseerd op gedetailleerdere informatie.

Parallel aan de verfijning van het verdeelmodel hebben Atlas voor Gemeenten en SEO onderzoek gedaan naar de tekorten en overschotten van gemeenten. Dit onderzoek had als doel vast te stellen in hoeverre gemeentelijke tekorten en overschotten op het bijstandsbudget verklaard kunnen worden door verschillen in beleid en uitvoering.

De onderzoekers hebben allereerst door middel van een literatuurstudie en interviews met een kerngroep van 16 geselecteerde gemeenten (de "uitschieters") inzicht verkregen in de relevante aspecten van beleid en uitvoering en in hoeverre deze bijdragen aan het terugdringen van de bijstandsuitgaven. Er zijn zeven factoren gevonden waarvan het aannemelijk is dat die van invloed zijn op de bijstandsuitgaven van gemeenten: de organisatiecultuur, het politieke klimaat en de beleidsinstrumenten handhaving, focus op kansrijken, streng aan de poort, *work first* en het stimuleren van deeltijdwerk. Op basis van de interviews hebben de onderzoekers de 16 gemeenten een score gegeven voor de mate waarin het beleid gericht is op het terugdringen van de bijstandsuitgaven. Zij vinden bij de 16 gemeenten een samenhang tussen de herverdeeleeffecten

van de betreffende gemeenten en de scores. Dit biedt een eerste aanwijzing voor het verband tussen beleid en uitvoering en de financiële tekorten en overschotten bij gemeenten.

Vervolgens hebben de onderzoekers een enquête uitgezet onder een grotere groep gemeenten. Uit de kwantitatieve analyse daarvan blijkt dat er een statistische samenhang is tussen beleidsfactoren en tekorten en overschotten. Dat geldt voor zowel de volumecomponent (verschillen tussen werkelijke en voorspelde aantallen bijstandshuishoudens) als de prijscomponent (verschillen tussen werkelijke en voorspelde gemiddelde prijs per uitkering). De beleidsinstrumenten die er toe doen voor het beheersen van de bijstandsuitgaven zijn instrumenten op het terrein van handhaving, maatregelen en sancties. Daarnaast presteren sociale diensten die gericht zijn op het aantrekken, vasthouden en belonen van talent over het algemeen beter. Ook het politieke klimaat doet ertoe. Ten slotte vinden de onderzoekers dat de mate waarin gemeenten erin slagen mensen in deeltijd te laten werken significant samenhangt met de prijsverschillen. Nadere analyse toont aan dat het politieke klimaat en frequent contact hebben met het zittende bestand samenhangt met het aandeel deeltijdwerk. De onderzoekers vinden geen logische verklaarbare relatie tussen de beschikbaarheid van banen en het aandeel deeltijdwerk.

De uitkomsten van deze onderzoeken worden meegenomen bij de besluitvorming over de verdeelsystematiek 2018. De gemeentelijke budgetten voor 2018 worden volgens planning vóór 1 oktober gepubliceerd.

15. Premiekortingen, lage-inkomensvoordeel en loonkostensubsidie calculator

Op 15 mei is de premiekortingen, lage-inkomensvoordeel (LIV) en loonkostensubsidie (LKS) calculator gelanceerd. Met deze calculator berekenen werkgevers in maximaal zeven stappen de (op de werknemer afgestemde) hoogte van premiekortingen, het LIV en LKS. Het jaarlijkse voordeel voor werkgevers kan oplopen tot € 19.000 per werknemer.

De calculator is ontwikkeld om de wet- en regelgeving op het gebied van de financiële tegemoetkomingen eenvoudig toegankelijk te maken voor werkgevers. In dit kader is in 2016 ook al de regelhulp premiekortingen en LIV gelanceerd. Met de regelhulp kunnen werkgevers eenvoudig vaststellen of ze recht hebben op premiekortingen of het LIV.

De regelhulp premiekortingen en LIV vindt u [hier](#).
De premiekortingen, LIV en LKS calculator vindt u [hier](#).

16. Jaarrapport Wsw 2016

In opdracht van het ministerie van SZW voert Panteia de Wsw-statistiek uit. Jaarlijks rapporteert Panteia over de omvang en de karakteristieken van de Wsw. Het jaarrapport 2016 is nu gereed en zal zeer binnenkort [hier](#) te vinden zijn.

De omvang van het totale werknemersbestand in arbeidsjaren is – als gevolg van het ontbreken van nieuwe instroom - gedaald naar 81.224 eind 2016. De gemiddelde realisatie in 2016 bedroeg 83.014 arbeidsjaren. Dit ligt iets onder de verwachting bij invoering van de Participatiewet.

Het percentage detacheringen in het werknemersbestand is in 2016 totaal 36,5%. Dit is hoger dan het percentage detacheringen in 2015 (35,6%) en in 2014 (30,4%).

17. Brief aan gemeentelijke leidinggevenden over de belangrijkste ontwikkelingen rondom de participatie van vergunninghouders

In april is vanuit Divosa een brief verstuurd aan gemeentelijke leidinggevenden. Met deze brief informeren het ministerie van SZW, de VNG, Divosa en het COA de gemeenten over de stappen die gezet zijn om de participatie en integratie van vergunninghouders te versnellen. Deze stappen zijn een bijdrage van genoemde partijen aan de Taskforce Werk en Integratie Vluchtelingen. Ik verzoek u dan ook om deze brief te verspreiden binnen uw gemeente zodat collega's die betrokken zijn bij deze thematiek hier kennis van kunnen nemen. De brief aan gemeenten vindt u [hier](#).

18. Nieuwe buurtmonitor integratie

Onlangs is de vernieuwde **Buurtmonitor Integratie** gepubliceerd; u vindt deze [hier](#). Deze Buurtmonitor geeft op nationaal-, gemeentelijk- en buurniveau inzicht in de stand van de integratie, door verschillende relevante indicatoren te presenteren op het terrein van demografie, onderwijs, arbeid & inkomen, wonen & woonomgeving, zorg & welzijn en criminaliteit.

De monitor biedt een veelheid aan informatie, die voor verschillende doeleinden benut kan worden. Bijvoorbeeld voor analyses van **de** lokale situatie of ontwikkeling. De monitor biedt daarbij de mogelijkheid om verschillende gebieden met elkaar te vergelijken. Ook analyses op verschillende specifieke subdomeinen behoren tot de mogelijkheden, zoals arbeidsmarkt, veiligheid, demografie, etc. De monitor kan hiermee gebruikt worden als een startpunt voor **de** ontwikkeling van beleid, strategie of andersoortige activiteiten. De monitor kan tevens worden gebruikt als naslagwerk en achtergrondinformatie bieden.

De nieuwe versie van de Buurtmonitor Integratie biedt niet alleen actualisatie van de gegevens: ook historische reeksen zijn toegevoegd, waarmee meerjarige ontwikkelingen inzichtelijk worden (vanaf 2009). Tevens is een vernieuwd 'dashboard' aan de website toegevoegd, die het mogelijk maakt om de meest relevante informatie over uw gemeente of buurt op een rij te krijgen. Aanvullende informatie kunt u krijgen door op de gepresenteerde figuren te klikken, of via de 'tab database' meer gedetailleerde informatie op te vragen. De informatie kan op verschillende manieren inzichtelijk worden gemaakt (tabellen, grafieken, kaarten). Deze informatie is in verschillende bestandsformaten te downloaden (Word, Excel, pdf, etc.).

19. Checklist diversiteitsbeleid gemeenten

Onlangs is een checklist samengesteld, die de gemeenten handvaten biedt in de (door)ontwikkeling van diversiteitsbeleid. Deze checklist kan helpen om inzichtelijk te krijgen hoe divers het personeel samengesteld is, maar ook hoe divers de dienstverlening voor de inwoners is ingericht. Ook kan de checklist gebruikt worden om te prioriteren: u kunt op basis van het beantwoorden van een aantal vragen bepalen waar eventueel extra inzet nodig of wenselijk is binnen uw gemeente op het terrein van diversiteitsbeleid. In de bijbehorende handleiding staan verdere uitleg, toelichting en tips voor het gebruik ervan. Onder meer wordt ingegaan op argumenten om concreet diversiteitsbeleid te ontwikkelen en er wordt gekeken naar de cijfers die bruikbaar zijn om zicht te krijgen op de diversiteit van de gemeentelijke organisatie. Ook de randvoorwaarden om diversiteitsbeleid op te zetten en uit te voeren komen aan bod.

De checklist is ontwikkeld door het Kennisplatform Integratie & Samenleving, dat onderzoek doet, adviseert en praktische tips en instrumenten biedt over vraagstukken rond integratie, migratie en diversiteit. U vindt de checklist [hier](#).

20. Triggerfactoren in beeld voor professionals

Wat moet u doen als jongerenwerker die ziet dat een jongere in aanraking komt met een radicaal persoon? Of als u als wijkagent een jongere ziet die in aanraking komt met justitie en daarvan in de war is? Radicalisering is een complex proces. Vaak zijn het concrete gebeurtenissen die het proces in gang zetten of versnellen. Die gebeurtenissen heten ook wel triggerfactoren. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS, directie Samenleving & Integratie) van het ministerie SZW maakte voor professionals een handige tool op maat, de infographic 'Triggerfactoren'. Daarin staan per beroepsgroep beschreven wat de verschillende stappen naar radicalisering zijn. Ook staan hier handige tips in over wat professionals kunnen doen.

De infographic 'Triggerfactoren' laat zien welke triggerfactoren er zijn en wat u als professional per gebeurtenis kunt doen om mogelijke radicalisering te voorkomen of tegen te gaan. Voor tips en adviezen klikt u eerst op één van de iconen –bijvoorbeeld van de hulpverlening– en vervolgens op één van de triggerfactoren. Hier ziet u tips over hoe u om kunt gaan met deze problematiek. Als iemand bijvoorbeeld een naaste heeft verloren, zorg dan dat hierover een gesprek met hem of haar is. Meer hierover vindt u [hier](#).

21. Investeren in dialoog: moslims en joden dichter bij elkaar

Het Joods Islamitisch Platform Amstelveen (JIP), de ambtswoninggesprekken in Amsterdam en het samenwerkingsproject 'Leer je burens kennen'. Dit zijn praktijkvoorbeelden die de verbinding tussen joodse en islamitische gemeenschappen versterken. De voorbeelden zijn verzameld in de publicatie 'Investeren in dialoog en verbinding', die de Expertise-unit Sociale Stabiliteit maakte (ESS).

De afgelopen maanden heeft de ESS van het ministerie van SZW een verkenning uitgevoerd bij zeven gemeenten. Hiervoor werkte de ESS samen met Samira Bouchibti, verbinder van sociale, maatschappelijke en politieke vraagstukken. De verkenning werd uitgevoerd in het kader van het project 'Versterking van de verbinding tussen sleutelfiguren uit de joodse en islamitische gemeenschap' van de directie Samenleving en Integratie van het ministerie.

Meer informatie vindt u [hier](#).

22. Handreiking 'kindhuwelijken en informele huwelijken'

Professionals kunnen te maken krijgen met slachtoffers van kindhuwelijken, problematische informele huwelijken, huwelijksdwang en huwelijksgevangenschap. Vaak gaan deze huwelijken gepaard met sociale- en psychische problemen bij partners. In extreme gevallen leidt dit zelfs tot zelfdoding. In de handreiking 'kindhuwelijken en informele huwelijken' staat alle belangrijke informatie over huwelijken, met handelingsperspectieven voor professionals. Deze handreiking vindt u [hier](#).

23. SUWInet gemeenten

De Inspectie SZW heeft op mijn verzoek in 2016 een vervolgonderzoek gedaan naar de beveiliging van SUWInet bij gemeenten die in 2015 nog niet voldeden aan 7 belangrijke beveiligingsnormen. Ik ben verheugd dat de inspectie concludeert dat alle gemeenten aan de 7 normen voldoen.² Tegelijkertijd verwacht ik van gemeenten bij voortduring een grote alertheid en vasthoudendheid bij het beschermen van persoonsgegevens.

Verantwoordingsplicht beveiliging SUWInet

Van belang is dat gemeenten hun verantwoordelijkheid voor de beveiliging van SUWInet structureel invullen. Een belangrijke waarborg hierbij is de jaarlijkse verantwoording over de beveiliging van SUWInet, zoals vastgelegd in de Regeling SUWI. Hierbij is de gemeenteraad de eerst aangewezen partij om de informatiebeveiliging te controleren. Met ingang van het verantwoordingsjaar 2017 zal ik alle colleges van B en W aan deze verantwoordingsplicht houden. Het project ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) voorziet hierbij in een werkwijze die de administratieve lasten voor gemeenten bij het afleggen van verantwoording over de informatiebeveiliging voor meerdere registraties en voorzieningen reduceert.³ Onder de reikwijdte van ENSIA vallen de basisregistraties personen, gebouwen en adressen, het aanvraag- en uitgifte proces van reisdocumenten, het gebruik van DigiD voor identificatie en authenticatie van burgers en het gebruik van gegevens op het terrein werk en inkomen via SUWInet.

Programma Borging Veilige Gegevensuitwisseling via SUWInet

Dit programma richtte zich in de afgelopen twee jaar op het wegnemen van privacy-kwetsbaarheden in de keten van gegevensbron tot gegevensafnemer. De maatregelen van het programma zijn ondersteunend en aanvullend aan de maatregelen die gemeenten hebben genomen om aan de 7 beveiligingsnormen te voldoen.

Een aantal maatregelen richt zich op het beperken van de toegang tot gegevens. Dit komt tot uitdrukking in het beperken van het aantal medewerkers met toegang tot SUWInet, het beperken van de gegevens die een medewerker van een persoon kan raadplegen, het beperken van het aantal personen waarvan een medewerker gegevens kan raadplegen en het beperken van het gebruik van zoekleutels. Andere resultaten van het programma zijn het verbeteren van de rapportages over het gebruik van gegevens ten behoeve van een snellere en meer gerichte controle achteraf, een uniform sanctiebeleid bij geconstateerd misbruik van gegevens, het herijken

² https://www.inspectieszw.nl/Images/Inspectie-SZW-rapportage-Suwinet-2016_tcm335-382873.pdf

³ Brief Minister van BZK, 18 december 2014

van de beveiligingsnormen en het realiseren van middelen om de bewustwording betreffende een zorgvuldig gebruik van gegevens te bevorderen.

Om gemeenten te ondersteunen bij het implementeren van de producten van het programma is met ingang van afgelopen september, voor de duur van een jaar, een team van vijf accountmanagers bij VNG/KING gestart. De verplichting om de producten toe te passen vloeit voort uit het wettelijk kader SUWInet en uit de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Zo is met het programma voorzien in een zogenoemde whitelist-voorziening om de toegang tot gegevens te beperken tot gegevens van burgers die een actuele dienstverleningsrelatie met de gemeente hebben. Conform de WBP dienen organisaties passende technische en organisatorische maatregelen ten uitvoer te brengen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. In het begrip 'passende' ligt besloten dat de beveiliging in overeenstemming is met de huidige stand van de techniek.

24. Matchen op Werk

Het ministerie van SZW nodigt de arbeidsmarktregio's uit om gezamenlijk een stap te zetten om de gecoördineerde werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's te versterken. Arbeidsmarktregio's kunnen aangeven welke stap zij zouden willen zetten en welke ondersteuning van SZW hen bij de uitvoering daarvan zou helpen.

De uitnodiging aan de regio's volgt op een aantal bijeenkomsten die het ministerie met de Programmaraad heeft georganiseerd en gesprekken met landelijke partijen, wethouders en professionals die in de praktijk uitvoering geven aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod en matching. Uit deze bijeenkomsten en gesprekken is een aantal aspecten naar voren gekomen, die essentieel zijn voor effectief gecoördineerde werkgeversdienstverlening. Deze aspecten, die breed worden gedragen, zijn voor optimale regionale werkgeversdienstverlening essentieel (zie kader).

Optimale werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio vraagt om:

1. Een regionaal werkgeversservicepunt van UWV en alle gemeenten gezamenlijk voor de matching van alle doelgroepen.
2. Eén gezamenlijke manager om het werkgeversservicepunt aan te sturen.
3. Eén gezamenlijk budget voor het werkgeversservicepunt.
4. Eén gezamenlijk target voor het werkgeversservicepunt.
5. Een geharmoniseerd regionaal pakket van instrumenten en voorzieningen.
6. Een inzichtelijk regionaal bestand van alle werkzoekenden

Arbeidsmarktregio's kunnen voor 15 oktober een ondersteuningsaanvraag aan SZW sturen.

De uitnodiging is per mail verstuurd aan de wethouders werk en inkomen van de centrumgemeenten en is breed verspreid onder andere betrokken partijen in de arbeidsmarktregio's.

Meer informatie over Matchen op werk is te vinden op www.samenvoordeklant.nl/matchenopwerk.

25. Werkblad van Divosa: 'Jouw onderzoeksvraag, ANDERS uitgewerkt'

Voor gemeenten die onderzoek willen doen om hun eigen praktijk te verbeteren heeft Divosa het werkblad 'Jouw onderzoeksvraag, ANDERS uitgewerkt' gemaakt. Dit werkblad helpt gemeenten om een realiseerbare en relevante onderzoeksvraag te formuleren, zodat onderzoek een stevig vertrekpunt krijgt. Het werkblad is kosteloos te bestellen en vindt u [hier](#).

26. Normen IOAZ

Voor de Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) gelden maximale inkomensnormen. Deze bruto jaarbedragen worden afgeleid van het netto-minimumloon. Bij de afleiding van de bruto inkomensnormen voor de IOAZ uit het netto-minimumloon is de inkomensafhankelijke afbouw van de algemene heffingskorting in de tweede

schijf per abuis niet meegenomen. Daardoor zijn de maximale inkomensnorm in de IOAZ sinds 1 januari 2014 iets te laag vastgesteld.

Het feit dat de normen te laag waren vastgesteld is mogelijk in enkele gevallen ten nadele geweest van uitkeringsgerechtigden: indien het gerealiseerde of verwachte bedrijfsinkomen ten tijde van de aanvraag lager was dan het correcte normbedrag, maar hoger dan het gehanteerde normbedrag, is het mogelijk het recht op een IOAZ-uitkering ontzegd. Aan gemeenten wordt verzocht in de gemeentelijke administratie na te gaan of er om deze reden IOAZ aanvragen ten onrechte zijn afgewezen. Indien dit aantoonbaar het geval is, worden gemeenten verzocht het eventuele hierdoor opgetreden inkomensverlies te compenseren.

Onderstaande tabel bevat de oude en gecorrigeerde bedragen uit de periode 1 januari 2014 tot 1 juli 2017. In de normenbrief van 1 juli 2017 zijn de juiste bedragen opgenomen.

		Bedrag genoemd in artikel 5, tweede lid, 2 ^o	Bedrag genoemd in artikel 5, tweede lid, 3 ^o en derde lid, 2 ^o
1 januari 2014	oud	€ 21.861	€ 23.115
	nieuw	€ 21.861	€ 23.414
1 juli 2014	oud	€ 21.861	€ 23.292
	nieuw	€ 21.861	€ 23.604
1 januari 2015	oud	€ 22.511	€ 23.087
	nieuw	€ 22.613	€ 23.391
1 juli 2015	oud	€ 22.511	€ 23.204
	nieuw	€ 22.613	€ 23.518
1 januari 2016	oud	€ 23.124	€ 23.869
	nieuw	€ 23.329	€ 24.727
1 juli 2016	oud	€ 23.124	€ 24.099
	nieuw	€ 23.329	€ 24.974
1 januari 2017	oud	€ 23.444	€ 24.326
	nieuw	€ 23.938	€ 25.194
1 juli 2017	nieuw	€ 23.938	€ 25.433

27.ESF-Awards 2017: Doet u ook mee?

Woensdagmiddag 8 november 2017 vindt de uitreiking van de ESF-Awards 2017 plaats tijdens het jaarlijkse ESF-Event. Stilgestaan wordt dan bij bijzondere projecten en activiteiten, die mede mogelijk zijn gemaakt door het Europees Sociaal Fonds (ESF 2014-2020). De editie van 2017 heeft een extra feestelijk karakter: het ESF bestaat namelijk 60 jaar! Het Agentschap SZW pakt dan ook groots uit. Zo worden de tien beste ESF-projecten gefilmd door een professionele cameraploeg en krijgen ze een mooi promotiefilmpje over hun project cadeau! Daarnaast reikt het Agentschap tijdens het event niet één, maar drie prijzen uit.

Het ESF-Event is hét moment waarop centrumgemeenten laten zien dat ESF-projecten het verschil maken. Het Agentschap SZW nodigt de wethouders van de 35 centrumgemeenten uit om als jurylid de presentaties van initiatiefnemers uit heel Nederland mee te beoordelen. Namens het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal ik of –waarschijnlijk- mijn opvolger op 8 november aanwezig zijn, om steun en waardering uit te spreken voor iedereen die zich inzet voor de werkgelegenheid.

Het Agentschap SZW hoort graag uiterlijk dinsdag 1 augustus welke wethouders jurylid willen zijn. Meer informatie vindt u [hier](#), met de uitnodiging aan de wethouders van de centrumgemeenten, mijn videoboodschap en alle bijzonderheden over deelname van ESF-projecten aan de ESF-Awards.

Bijlage paragraaf 3 Kansen voor alle kinderen **Bestuurlijke afspraken**

Kansrijk opgroeien voor alle kinderen in Nederland

Het Rijk en de VNG onderschrijven dat alle kinderen in Nederland ten volle moeten kunnen meedoen. Ook kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen. In 2014 leefden 421.000 kinderen in een huishouden met een laag inkomen waarvan 131.000 al 4 jaar of langer. De armoede neemt inmiddels gelukkig af, maar inzet blijft nodig om alle kinderen mee te laten doen. Om ervoor te zorgen dat ook kinderen uit een gezin met een laag inkomen kansrijk kunnen opgroeien, stelt het kabinet vanaf 2017 structureel € 85 miljoen extra per jaar beschikbaar aan gemeenten. Daarmee zullen zij in samenwerking met hiervoor relevante fondsen en stichtingen zorg dragen voor voorzieningen in natura, zodat alle kinderen kunnen meedoen op school, aan sport, aan cultuur en sociale activiteiten.

Bestuurlijke afspraken

Het Rijk en de VNG spreken het volgende af:

Gezamenlijke ambitie

Het Rijk en de gemeenten vinden het van groot belang dat alle kinderen kansrijk kunnen opgroeien. Het Rijk en de gemeenten zullen zich inspannen om alle kinderen voor wie dit niet vanzelfsprekend is te bereiken en te ondersteunen met voorzieningen in natura via de lokale infrastructuur en samenwerking met diverse partijen. Gemeenten hebben de regie in het armoede- en schuldenbeleid en hebben daarbij aandacht voor de positie van kinderen.

Doelgroep

Kinderen (0-18) uit gezinnen met een laag besteedbaar inkomen die door geldgebrek niet kunnen meedoen op het gebied van sport of cultuur, met sociale activiteiten op school of in hun vrije tijd, komen hiervoor in aanmerking.

Het bereiken van kinderen

Gemeenten hebben zich in de afgelopen jaren, samen met maatschappelijke organisaties, stevig ingespannen om armoede onder kinderen terug te dringen. Thans lukt het evenwel nog niet om alle kinderen die door armoede zijn uitgesloten te bereiken en te laten participeren. Het Rijk en de VNG vinden het wenselijk dat gemeenten alle kinderen in armoede toegang kunnen bieden tot behoeften om kansrijk mee te doen. Om dit te realiseren, zullen gemeenten de aanwezige infrastructuur benutten en optimaliseren en daarbij relevante partijen inschakelen ten einde de doelgroep te bereiken. Om effectief gebruik en een duurzame positieve impact op de ontwikkeling van het kind te waarborgen, is het van belang dat gemeenten kinderen actief betrekken bij de vormgeving van hun aanpak.

Bevorderen samenwerking op lokaal niveau

Gemeenten kunnen op lokaal niveau via een integrale aanpak maatwerk leveren. Maatschappelijke organisaties kunnen gemeenten ondersteunen in het bereiken van de doelgroep. Naast scholen en Centra voor Jeugd en Gezin zijn ook maatschappelijke organisaties zoals de Stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds, het Jeugdcultuurfonds, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job in veel gemeenten actief. Het Rijk en de VNG roepen gemeenten op om op lokaal niveau actief samenwerking met deze en/of andere (lokaal actieve) partners te zoeken.

Financiële middelen

Het Rijk stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar via een decentralisatie-uitkering aan gemeenten, verdeeld naar rato van het aantal kinderen dat opgroeit in een gezin met een laag inkomen (cijfers CBS). De decentralisatie-uitkering geeft gemeenten de vrijheid voor maatwerk dat past bij de lokale situatie. Het is van belang dat de huidige inzet van middelen voor

armoedebestrijding onder kinderen door gemeenten onverminderd wordt voortgezet. De extra middelen dienen als aanvullende impuls bovenop de reeds bestaande financiële middelen.

Ondersteunen en stimuleren van gemeenten

Het Rijk en de VNG vinden het van belang dat de ambities uit deze bestuurlijke afspraken worden gerealiseerd. Om gemeenten en andere partijen op lokaal niveau hierbij te ondersteunen, zullen het Rijk en de VNG gemeenten en andere partijen goede voorbeelden aanreiken.

Rol van de gemeenteraad

Gemeenten rapporteren aan de gemeenteraad over de inzet van middelen, instrumenten en behaalde resultaten.

Voortgang en evaluatie

Het doel van de extra middelen is om alle kinderen de kans te geven mee te doen. Alle gemeenten zullen zich hiervoor inspannen. Het is van belang om landelijk inzicht te verkrijgen in deze collectieve inspanning om gezamenlijk de effectiviteit van de extra middelen te kunnen evalueren en waar nodig bij te sturen. Het Rijk en de VNG zullen daarom de ontwikkeling van de ambities uit deze bestuurlijke afspraken volgen. Daartoe zal te beginnen in 2017 elke twee jaar een landelijk representatief beeld worden gegenereerd op basis waarvan de bestuursafspraken geëvalueerd kunnen worden.

- De eerste evaluatie vindt plaats begin 2018. Het Rijk en de VNG zullen aan de hand van de tussenresultaten met elkaar en met relevante samenwerkingspartners in overleg treden en voor zover nodig afspraken maken over eventuele bijstelling van de afspraken of nadere ondersteuning (zoals kennisdeling).
- Een vervolgevaluatie vindt plaats in 2021. Dan zal getoetst worden of het gemeentelijk beleid ertoe heeft geleid dat (nagenoeg) alle kinderen in armoede worden bereikt. Als blijkt dat de doelstelling niet gehaald wordt, kan dit leiden tot heroverweging van het instrument.

Bestuurlijk Overleg VNG-SZW

De VNG zal periodiek tijdens de reguliere Bestuurlijke Overleggen met de staatssecretaris van SZW overleg voeren over de voortgang van deze bestuurlijke afspraken. Bij dit agendapunt worden de Kinderombudsman en maatschappelijke organisaties als het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job uitgenodigd.

Zo willen het Rijk, de gemeenten, de fondsen en de stichtingen er met elkaar voor zorgen dat nog meer kinderen kunnen sporten, muziek maken en hun verjaardag vieren. Want álle kinderen moeten kunnen meedoen.

Ondertekening

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Lid bestuur van de Vereniging
van Nederlandse gemeenten (VNG),

Jetta Klijnsma

Arjan Vliegenthart

Bijlage paragraaf 13 Wijzigingen Vangnetuitkering Participatiewet 2017

Toelichting op wijzigingen Vangnetuitkering Participatiewet 2017

Kernpunten vangnetuitkeringen over 2015, 2016 en 2017

In het schema hieronder staan de kernpunten vermeld van de vangnetuitkeringen over 2015, 2016 en 2017. Deze tabel is gemaakt op basis van de wetgeving ingaande 01-01-2017^[1] en een viertal wijzigingen in het Besluit Participatiewet per 01-01-2018.

		VU 2015	VU 2016	VU 2017
1.	Kring rechthebbenden	Alle gemeenten met tekort van meer dan 5%.	Alle gemeenten met hetzij een tekort van meer dan 5%, hetzij een tekort dat meer bedraagt dan € 30 per inwoner.	Alle gemeenten, met een tekort dat a) over 2017 meer bedraagt dan 5% en b) over 2016 en 2017 samen ook meer bedraagt dan 5% over budget 2017.
2.	Uiterlijke datum waarop de TC het verzoek moet hebben ontvangen	15 augustus 2016	15 augustus 2017	15 augustus 2018
3.	Oorzaak tekort			
	<ul style="list-style-type: none"> Toetst de TC of een oorzaak wordt genoemd? 	Ja	Ja	Ja
	<ul style="list-style-type: none"> Doet de TC een inhoudelijk toets op de genoemde oorzaak? 	Nee	Nee	Nee
4.	Uitvoering maatregelen om tekort te reduceren vereist?	Nee, maar wel moet proces van tekortreductie zijn ingezet in het tekortjaar.	Nee, maar wel moet proces van tekortreductie zijn ingezet in het tekortjaar.	Ja, vanaf het tekortjaar t/m 15 augustus 2018.
5.	Externe maatregelen?	Externe maatregelen zijn niet verplicht.	Externe maatregelen zijn niet verplicht.	Indien over 2015 en/of 2016 een VU is toegekend, dienen zowel interne als externe maatregelen te worden getroffen.
6.	Rol en positie gemeenteraad	College moet raad informeren over zijn globale analyse omtrent	College moet raad informeren over zijn globale analyse omtrent	Via haar 'instemming' moet de raad bevestigen dat de verklaring van het

^[1] Participatiewet, Besluit Participatiewet, Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ.

		het tekort en maatregelen die zijn of genomen zullen worden om het tekort te reduceren.	het tekort en maatregelen die zijn of genomen zullen worden om het tekort te reduceren.	college juist is dat het college maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen.
7.	Invloed van relevante foute of onzekere bestedingen op uitkeringsrecht	Deze bestedingen worden in mindering gebracht op de gemeentelijke lasten en komen nooit in aanmerking voor vergoeding.	Deze bestedingen worden in mindering gebracht op de gemeentelijke lasten en komen nooit in aanmerking voor vergoeding.	Deze bestedingen worden in mindering gebracht op de gemeentelijke lasten en komen nooit in aanmerking voor vergoeding.
8.	Advies toetsingscommissie	O.b.v. procedurele beoordeling, uiterlijk 31 oktober van jaar van aanvraag.	O.b.v. procedurele beoordeling, uiterlijk 31 oktober van jaar van aanvraag.	O.b.v. procedurele beoordeling, uiterlijk 31 oktober van jaar van aanvraag.
9.	Beslissing minister SZW	Overeenkomstig advies TC, binnen 8 weken na ontvangst advies.	Overeenkomstig advies TC, binnen 8 weken na ontvangst advies.	Overeenkomstig advies TC, binnen 8 weken na ontvangst advies.
10.	Uitbetaling	1e kwartaal in t+2.	1e kwartaal in t+2.	1e kwartaal in t+2.
11.	Bekostiging	Uit macrobudget Pw.	Uit macrobudget Pw.	Uit macrobudget Pw.

Verschillen vangnetuitkering 2017 ten opzichte van 2015 en 2016

De verschillen vangnetuitkering 2017 ten opzichte van 2015 en 2016 zijn:

1. Meerjarig tekort

In aanmerking komen gemeenten met een tekort dat a) over 2017 meer bedraagt dan 5% en b) over 2016 en 2017 samen ook meer bedraagt dan 5% over budget 2017. Voor een VU over 2015 of 2016 wordt enkel naar het tekort gekeken in het jaar waarover een VU is aangevraagd.

2. Extra maatstaf (VU 2016) van € 30 per inwoner is vervallen

In tegenstelling tot vangnetuitkering 2016 is de maatstaf € 30 per inwoner voor de vangnetuitkering 2017 vervallen.

3. Uitvoering maatregelen vereist om tekort te reduceren

Voor het eerst is in de VU 2017 vereist dat het college verklaart dat het maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie. Voor een VU over 2015 of 2016 volstond het om een proces van tekortreductie in gang te zetten.

4. Interne en externe maatregelen^[3]

Indien over 2015 en/of 2016 een VU is toegekend, dienen zowel interne als externe maatregelen te worden getroffen om in aanmerking te komen voor een VU over 2017.

5. Rol en positie gemeenteraad

Via haar 'instemming' moet de raad bevestigen dat de verklaring van het college juist is, dat het college maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Voor een VU over 2015 of 2016 was instemming van de raad niet nodig.

^[3] Art. 10, tweede lid, Besluit Participatiewet

Verwijzingen naar wetgeving

Voor het Besluit van 5 oktober 2016 tot aanpassing van het Besluit Participatiewet (in verband met wijzigingen van het verdeelmodel en vaststelling van een nieuw vangnet) en de Nota van Toelichting wordt verwezen naar Staatsblad 2016 355. De actuele wet- en regelgeving vindt u [hier](#). Voor een verdere toelichting op de vangnetuitkering 2017 wordt verwezen naar de gezamenlijke website van Toetsingscommissie vangnet Participatiewet en SZW; deze vindt u [hier](#). Het overzicht van de wetgeving per 1 januari 2017 vindt u [hier](#).

Viertal wijzigingen Besluit Participatiewet mbt Vangnet Participatiewet

De voorwaarden voor een vangnetuitkering zijn niet ieder jaar hetzelfde. Ervaringen met de toepassing van het vangnet worden gebruikt om het vangnet stap voor stap te verbeteren. Daarbij blijft het doel een eerlijk en rechtvaardig vangnet. De voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2017 zijn eerder vastgesteld (besluit van 5 oktober 2016 tot aanpassing van het Besluit Participatiewet, staatsblad 2016, 355). Daarna bleek, bij de nadere voorbereiding van de vangnetuitkering over 2017, dat een aantal regels over het vangnet in het Besluit Participatiewet (BPw) tot onduidelijkheid leidde en een omissie bevatte. Het BPw wordt daarom gewijzigd per 1 januari 2018. Deze wijzigingen zijn verwerkt in het schema hierboven. Hieronder worden deze wijzigingen toegelicht.

Allereerst, het uitvoeren van maatregelen. Eén van de voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2015 of 2016 was dat het college een proces van tekortreductie in gang had gezet. Eén van de voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2017, die is geregeld in het besluit van 5 oktober 2016, is dat het college daadwerkelijk maatregelen moet hebben getroffen om te komen tot tekortreductie. Daarbij werd verlangd dat deze maatregelen werden getroffen in het kalenderjaar waarop het verzoek betrekking had. Het BPw wordt aangepast zodat gemeenten meer tijd hebben om maatregelen te treffen, namelijk vanaf het kalenderjaar waarop het verzoek betrekking heeft tot het indienen van een verzoek om een vangnetuitkering over 2017. Het is belangrijker dat gemeenten maatregelen treffen, dan het precieze moment waarop dat is gebeurd.

Ten tweede, de verklaring van het college. Eén van de voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2017, die is geregeld in het besluit van 5 oktober 2016, is dat het college verklaart dat het maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie. Maar wat wordt bedoeld met 'verklaren'? In het BPw komt te staan dat van colleges wordt verwacht dat zij een toelichting geven op hun verklaring, zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier dat door de minister ter beschikking is gesteld. Dit modelaanvraagformulier is ontwikkeld in overleg met VNG en Divosa. Het is beschikbaar op www.toetsingscommissievp.nl.

Ten derde, een omissie in het overgangsrecht. Indien een gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is toegekend, is één van de voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2017 het nemen van externe maatregelen. Dit betekent dat het college actief extern consultatie verricht om te komen tot deze maatregel (bijv. kennisgroep of leercirkel). Deze voorwaarde is geregeld in het besluit van 5 oktober 2016. Zoals aangekondigd in de verzamelbrief van 29 december 2016, bevatte het overgangsrecht voor 2016 een technische onvolkomenheid. Middels dit besluit is geregeld dat het nemen van externe maatregelen (BPw, Artikel 10, lid twee) geen eis is voor een vangnetuitkering over 2016.

Ten vierde, het geven van een aanwijzing. Onze Minister kan, indien hij met betrekking tot de rechtmatige uitvoering van de Participatiewet ernstige tekortkomingen vaststelt, aan het college, nadat het college gedurende acht weken in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen, een aanwijzing geven. Met dit besluit is verduidelijkt dat een aanwijzing in 2016 of 2017 leidt tot afwijzing van een vangnetuitkering over 2017.